

Region Gävleborg
Hållbarhetsförvaltningen
801 88 Gävle

Yttrande: Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029, Gävleborgs län

Partnerskapet Fjällvägen har tagit del av förslaget till regional infrastrukturplan för Gävleborgs län 2018 – 2029 och lämnar följande synpunkter.

Bakgrund

Vägstråket Tönnebro-Bollnäs-Ljusdal-Sveg-Funäsdalen-norska gränsen (Väg 83 och 84) går som en 40 mil lång pulsåder genom Hälsingland och Härjedalen. Här förekommer stora mängder lokal och regional arbets- och studiependling, omfattande godstrafik samt långväga trafik alstrad av exempelvis fjällturismen mellan Mälardalen och Härjedalen, Vemdalen samt Åre. Vägstråket har bland företagen inom besöksnäringen och kommunerna längs med vägen döpts till Fjällvägen. Stråket är en livsnerv för inlandet och är sedan länge ett naturligt stråk för kommunikationer från kusten och söderut samt norrut till Härjedalen och vidare mot Norge.

Partnerskap Fjällvägen är ett samarbete mellan kommunerna **Söderhamn, Bollnäs, Ljusdal** och **Härjedalen** – samt destinationerna **Järvsö, Vemdalen** och **Funäsfjällen**. Fjällvägen berör även angränsande kommuner och partnerskapet ska eftersträva dialog och samarbete med liknande infrastruktursamarbeten som Atlantbanan och Bergslagsdiagonalen samt andra projekt och verksamheter som har kopplingar till Fjällvägen. Syftet med partnerskapet är att verka för en hållbar regional utveckling längs hela vägstråket genom ökad tillgänglighet, konkurrenskraft och tillväxt.

Bollnäs kommun har ordförandeskapet för Partnerskap Fjällvägen.

Fjällvägen

Längs denna 40 mil långa pulsåder finns ett varierat näringsliv med livskraftiga företag, som är beroende av bra infrastruktur. Bitvis är det väldigt höga trafikflöden – över 4000 ÅDT – och uppenbarliga brister i

trafiksäkerhet och tillgänglighet längs hela vägstråket, vilket negativt påverkar utveckling och tillväxt.

Fjällvägen har många avgörande funktioner för arbets- och studiependling, godstransporter, fjärrtrafik, kollektivtrafik och sjukvårdstransporter. Det är en vital länk för näringsidkare och åkeriföretagens godstransporter, då den sammanbinder inlandet med viktiga målpunkter längs kusten. Fjällvägen är huvudstråket för flertalet busstransporter mellan Mälardalsområdet och Härjedalen. Stora flöden av virkestransporter transporteras dagligen från Härjedalen och norra, västra och södra Hälsingland till kusten. Stråket berör de boende och näringsidkare men är också en pulsåder för vinter- och fjälltrafiken till turistdestinationer i Härjedalen och Gävleborgs läns största destination, Järvsö. Exempelvis är destinationerna i Härjedalen tillsammans större än Åre/Duved. Trafikvolymen ökar med upp till 60 procent i samband med fjällturismen. Fjällvägen är också en viktig del i ett sammanhängande stråk vidare norrut på E 45 mot både Östersund och Jämtlandsfjällen samt en del av ett större transportsystem från Mälardalen via Gävle till Trondheim.

Det är primärt att ha en infrastruktur som fungerar, både för att besökare ska kunna ta sig till och från våra regioner på ett smidigt och säkert sätt men också för att vi som bor och verkar här ska fortsätta göra det. Att fortsätta utvecklas och attrahera människor att bo kvar, men också att flytta hit är en förutsättning för tillväxt.

Handlingsplaner enligt ÅVS-metodiken

Partnerskap Fjällvägen har arbetat fram en mängd fakta som lyfts och sammanställts i vår slutrapport i form av handlingsplaner enligt ÅVS-metodiken. Detta skedde i samverkan och dialog med Trafikverket. Vi pekar på behovet av investeringar till ett eftersatt vägområde med många funktioner. Funktioner som har betydelse för utvecklingen i två regioner. Då krävs insatser som strävar mot utveckling och bättre förutsättningar och inte förslag och insatser som nedmonterar och försämrar. Partnerskapet har arbetade med att belysa dessa frågor och vi har genom våra utredningar synliggjort vilka effekterna blir på restider, konkurrenskraft och miljö, bland annat genom den stråkanalys vi tagit fram och som tydliggör Fjällvägens funktion och betydelse för ett miljöanpassat, långsiktigt hållbart vägstråk.

Satsning på infrastruktur är något som samtliga kommuner lyfter fram i sina strategiska mål. För kommunerna längs Fjällvägen kan Väg 83 och Väg 84 framtida standard och hastigheter, få en avgörande betydelse för kommunernas utveckling och tillväxt.

Anpassning av hastighetsgränserna

Ökad tillgänglighet är grundläggande för Partnerskap Fjällvägens utveckling. Vi tycker det är angeläget att minska antalet döda och svårt skadade i trafiken samt att reducera trafikens negativa påverkan på miljön. Men ambitionen måste vara att dessa krav kan mötas utan att det medför en avgörande negativ inverkan på tillgängligheten i trafiksystemet.

Partnerskap Fjällvägen tycker att trafikpolitikens mål skapar anmärkningsvärda skillnader för olika delar av landet. Sammantaget kommer planerade hastighetsåtgärder att få radikalt olika konsekvenser för olika delar av landet om de genomförs. Norra och mellersta Sverige tvingas möta ökade

restider och bidra till minskade koldioxidutsläpp medan de tre regionerna Väst, Syd och i princip Öst får kortare restider, störst minskning i antal döda och svårt skadade samt medges ökade utsläpp. Partnerskapet ställer sig helt främmande inför denna till synes omvända regionalpolitik, som inte alls verkar stämma med Trafikverkets uppdrag som samhällsutvecklare i hela Sverige. Olikheten är anmärkningsvärd både ur ett regionalt och nationellt perspektiv.

Partnerskap Fjällvägen ifrågasätter de kriterier som ställts upp som grund för att sänka hastigheterna. Förhållandet mellan vägstandard och trafikvolym bör istället bedömas så att relativt måttliga åtgärder kan ge förutsättning för bibehållen hastighet och i några fall återinförande av 90 km/h samt att målet på längre sikt skall vara att bygga mötteseparerad väg med 100 km/h.

Vill se en nationell satsning

Det måste tillföras resurser som gör att vägnätet kan ges högre tillåtna hastigheter. Kortare restid och ökad tillgänglighet är en avgörande förutsättning för att kompensera för de geografiska lägesnackdelar som råder i den här delen av landet. Målsättningen måste vara att få till stånd mittseparerade vägar med 100 km/h i de viktigaste vägstråken.

Partnerskap Fjällvägen önskar se en nationell investeringsinsats för att mittseparera fler vägar inom det funktionellt viktiga vägnätet och därmed kunna höja hastighetsgränserna och samtidigt rädda fler liv. Partnerskapet tror mycket på Trafikverkets förslag i nationell plan som föreslår en särskild satsning på mötteseparering av länsvägar.

Vidare önskar partnerskapet se en etappvis utbyggnad med bibehållen ursprungshastighet på de delsträckor som ännu inte mittseparerats. En ypperlig etapp/vägsträcka att börja bygga om till mittseparering är Väg 83 Tönnebro-Stråtjärna i Söderhamns kommun, som har bra förutsättningar genom bredd, linje, lite bebyggelse samt få korsningar, svackor, busshållplatser och väganlutningar. Denna åtgärd skulle få en direkt och positiv effekt genom minskade restider i denna regionalt och mellanregionalt viktiga koppling – mellan Hälsingland och Gästrikland, Jämtland och Gävleborg samt Jämtland och Mälardalen.

Avslutning

Partnerskap Fjällvägen instämmer helt i målsättningen att verka för förbättrad trafiksäkerhet, hälsa och miljö. Men då måste denna målsättning gå hand i hand med målet att verka för tillväxt och utveckling i hela landet. Avvägningen mellan målen och arbetet med att anpassa hastighetsgränserna måste motverka de negativa effekter som kan uppkomma i form av ökade restider och försämrade tillgänglighet.

Partnerskap Fjällvägen välkomnar det förslag som finns om särskilda satsningar på mötteseparerad väg inom det regionala vägnätet. Vidare bör kriterierna för hastigheterna kunna omprövas och fler lösningar diskuteras, exempelvis etappvis utbyggnad till mötteseparerad väg med bibehållen ursprungshastighet på de delsträckor som ännu inte mittseparerats.

Avslutningsvis är det partnerskapets bestämda uppfattning att det måste tillföras resurser som gör att vägnätet kan ges högre tillåtna hastigheter. Kortare restid och ökad tillgänglighet är en avgörande förutsättning för att

kompensera för de geografiska lägesnackdelar som råder i den här delen av landet. Målsättningen måste vara att få till stånd snabbare och säkrare vägar med 100 km/h i detta viktiga vägstråk – Fjällvägen!

För Partnerskap Fjällvägen

Marie Centerwall

Kommunalråd Bollnäs kommun

Ordförande Partnerskap Fjällvägens styrgrupp

Kopia:

Region Jämtland Härjedalen

Bollnäs kommun

Söderhamns kommun

Ljusdals kommun

Härjedalens kommun

Destination Järvsö AB

Destination Vemdalen AB

Destination Funäsfjällen AB